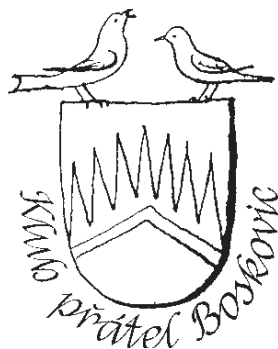

Vlastivědné listy Boskovicka

Číslo 1
březen 2007
ročník 15 (20)

Zprávy z Klubu přátel

Členská schůze KPB

Dne 20. února 2007 se uskutečnila členská schůze Klubu přátel Boskovic. Zúčastnilo se jí 41 členů.

Po uvítání přítomných přednesla předsedkyně klubu Eva Šmátková zprávu o činnosti klubu od minulé členské schůze. Vyzvedla v ní všechny úspěchy, kterých klub dosáhl.

Bylo zajištěno druhé vydání knihy Jaroslava Koutného - Boskovice, můj Betlém a dáno před vánocemi do prodeje. Pravidelně byly kontrolovány a opravovány informační tabule na naučných stezkách zdraví. Bohužel musela konstatovat, že zásahy vandalů a ničení textů jsou velmi časté a stojí nás mnoho námahy a také finančních prostředků při jejich opravování. Dařilo se také vydávat Vlastivědné listy Boskovicka v plánovaných termínech. S povděkem bylo konstatováno, že nám v minulém roce poskytl město Boskovice grant na jejich vydávání, čímž nám značně pomohlo.

Pokračovali jsme i ve spolupráci s Klubem přátel Pardubicka, i když zde pouze ve výměně tiskovin a také s Klubem historie a vlastivědy Hustopečska. Do Hustopečí jsme uskutečnili autobusový zájezd, při kterém jsme si navíc prohlédli klášter v Rajhradě, historickou kovárnu v Těšanech a také muzeum lidových tradic v Kobylí. Účastníci zájezdu byli velice spokojeni. Bylo jen na škodu, že se nepodařilo autobus plně obsadit.

Kladně předsedkyně hodnotila spolupráci členů klubu se studenty gymnázia, zejména při zjišťování občanů, kteří byli za druhé světové války nuceně nasazeni na práci pro říši. Tato spolupráce i nadále pokračuje.

Společně s klubem seniorů při KZMB jsme připravovali vyhlášení památného stromu - svatbního dubu na palouku před hradem Boskovice. Veš-

Vzpomínka na odsun židovských spoluobčanů z Boskovic do koncentračních táborů 15. 3. 1942

V těchto dnech vzpomeneme na osudné dny 14. a 15. března 1942, kdy bylo násilně vystěhováno z Boskovic veškeré židovské obyvatelstvo. Vzpomeňme však ještě jedno datum a to 15. března 1939. Po tomto dni, kdy po odtržení Slovenského státu vtrhla po Mnichovském diktátu na území, okleštěné o pohraniční oblasti, do Čech a na Moravu německá armáda a byl zřízen Protektorát Čechy a Morava, začaly tragické dny pro všechny občany a jako první to pocítili občané židovského náboženství. A toho 15. března 1939 přišli němečtí vojáci i do Boskovic. A již za několik měsíců začali organizovat první zatýkání a začaly protizidovské perzekuce. V dubnu 1939 bylo první zatýkání osob, v září pak zatýkání pokračovalo, tehdy na základě seznamu gestapa bylo na tehdejší okres Boskovice zatčeno 18 osob a byli uvězněni do koncentračního tábora Dachau jako rukojmí.

V této chvíli si někteří židovští občané začali uvědomovat hrozící nebezpečí a ve snaze uniknout na poslední chvíli nacistické perzekuci, začali žádat o vystěhovalecké pasy. Avšak jen málo komu se vystěhovalecké pasy podařilo získat, neboť za každé povolení se platily vysoké finanční částky a veškerý majetek emigranta propadl ve prospěch Říše. Těto možnosti využilo jen málo židovských občanů.

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava začaly vycházet nejrůznější vyhlášky a nařízení, které židovskému obyvatelstvu něco příkazovaly nebo zakazovaly. Již od 15. března 1939 to byl zákaz židovským advokátům vykonávat advokátskou činnost, 17. března 1939 zákaz výkonu lékařské praxe lékařům neárijského původu v nemocnicích. 21. června 1939 vyšlo nařízení říšského protektora týkající se zabavení židovského majetku a v tomto nařízení je také poprvé stanoveno, kdo má být považován za Žida.

Začátkem roku 1940 byl sepsán a evidován veškerý židovský majetek, do židovských firem byli určení správci, většinou německé národnosti. Malé obchůdky a živnosti byly zrušeny úplně.

Do důsledku byla současně prováděna arizace. Občané museli svými osobními doklady jako např. křestními listy prokazovat, že nejsou Židé.

Nařízením ze dne 2. března 1940 se nařizovalo Židům, aby do 14 dnů uložili všechny svoje cennosti do bankovní úschovy, pod kontrolu německých úřadů.

Před tím již také museli odevzdat své rozhlasové přijímače.

V roce 1941 byly Židům odebrány šicí stroje. Byly jim zabaveny lyže a kožšinové oblečení, které byly odeslány německým vojákům na východní frontu.

A ponižování židovských občanů pokračovalo. Občanské legitimace Židů musely být označeny písmenem J. Židé nesměli měnit svá bydliště a bez povolení se z místa bydliště nesměli vzdalovat. A tak byli Židé postupně vyloučeni z veřejného a hospodářského života. Arijské podniky je nesměly zaměstnávat, byl jim zakázán přístup do všech veřejných a společenských místností, do obchodů směli chodit jen v určenou dobu. Židovské děti byly vyloučeny ze všech stupňů škol a se svými „arijskými“ kamarády se nesměly stýkat. Nesměli užívat rychlíky, v osobních vlacích byl pro ně vyhrazen poslední vagon. Byly jim odebrány telefony a telefonní automaty nesměli používat. Měli omezený přísyl potravin, některé potraviny jako maso a tuky nedostávali vůbec. Židovským občanům nebyly vydávány poukazy na ob-

Jaroslava Kovaříková

léčení a obuv.

Od 1. září 1941 musel každý Žid nosit podle policejního nařízení říšského protektora tzv. Davidovu hvězdu. Bez šesticípé židovské hvězdy velikosti dlaně a s černým nápisem JUDE, nesměl se žádný Žid od šestnácti let ukázat na veřejnosti. A takto označeným Židům bylo zakázáno chodit i po chodnících. A všichni Židé bydlící mimo Židovskou čtvrť museli se vystěhovat ze svých domů do Židovské čtvrti, která již byla v té době přeplněna židovskými běženci z Rakouska, pohraničí a ze Slovenska.

Nejhorší a všemi obávané nařízení přišlo 10. března 1942. Správa židovské náboženské obce obdržela příkaz připravit do 15. března 1942 hromadný transport všech boskovických Židů k odjezdu do Brna. Zprávy o životě v Terezíně a o transportech do koncentračních táborů v Polsku sice občas pronikly až k židovským občanům, ale všechno dění kolem bylo tajné. Přesto tušili, že je nečeká nic dobrého. A tak došlo k úplnému vystě-

Sádrový model pamětní desky.

keré potřebné doklady jsou vyřízeny, máme souhlas od majitele pozemku. rodiny Mensdorff-Pouilly k vysazení druhého dubu za ten uhynulý. Slavnostní vyhlášení se uskuteční počátkem měsíce května. (Blíží informace o svatebních dubech jsou v tomto čísle VLB.)

Kladně byla hodnocena práce výboru klubu i revizní komise. Výbor se schází pravidelně každých 14 dní téměř se sto procentní účastí a řeší úkoly stanovené plánem práce.

Samozřejmě byly i věci, které se nám nepodařilo splnit. V plánu práce máme stále sledovat možnost zajistit na náměstí U Vážné studny repliku trojramenné pumpy, která tam byla od druhé poloviny 19. století. I přesto, že jsme jednali na mnoha místech, nepodařilo se nám sehnat odpovídající dokumentaci. Tento úkol však stále sledujeme. Nepodařilo se nám také přesvědčit majitele vytipovaných domů a provést v nich dokumentaci rituálních lázní - mikve o nichž víme, že v domě nachází. I v tomto úkolu budeme dále pokračovat a věříme, že se nám jej podaří splnit.

Závěrem svého vystoupení poděkovala předsedkyně všech, kteří něco pro klub udělali za jejich práci.

Pak seznámila členskou schůzi s návrhem plánu práce na rok 2007.

Výborem byla vypracována výroční zpráva za rok 2006, která je členům k dispozici u členů výboru.

Poté následovala zpráva o hospodaření, kterou přednesla Jarka Kovaříková. Příjmy činily celkem 45.340,- Kč, výdaje 86.664,- Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji byl pokryt z finanční hotovosti klubu a byl způsoben především vydáním za dotisk knihy Boskovic, můj Betlém a úhradou za tisk repliky starých pohlednic Boskovic.

Po zprávě pokladní následovala zpráva revizní komise. Ta konstatovala, že hospodaření klubu probíhalo v souladu s plánem práce a nebylo shledáno žádných závad. Revizní komise upozornila na to, že klub má velké zásoby vydávaných publikací a pohlednic a doporučila se ve výboru věnovat tomu, jak zlepšit prodej a tím získat prostředky do pokladny.

Po krátké přestávce pak následovala diskuse, ve které vystoupilo celkem 15 účastníků schůze. Diskuse se týkala jednak vlastní práce klubu ale také situaci ve městě.

Uloženo výboru, aby diskusní příspěvky projednal, co se týká klubu aby zařadil do plánu práce. Diskusní příspěvky týkající se města aby předal na městský úřad jako připomínky občanů.

Po ukončení diskuse byl schválen plán práce KPB na rok 2007 a poté schůze ukončena.

Pro rok 2007 plánuje KPB uskutečnit následující akce:

1. Odhalit pamětní desku na památku odsunu židovských spoluobčanů do koncentračních táborů 14. a 15. března 1942
2. Provést veškeré přípravy pro instalaci pamětní desky Pavlu Bačovskému ke 110. výročí jeho narození (včetně financování).
3. Sledovat možnost uskutečnit výstavu obrazů B. Čelíkovského
4. Pečovat o provoz mikve v domě U

Vzpomínka na odsun židovských spoluobčanů ...

hování všech Židů z Boskovic 15. března 1942, a to je osudný den, který si nyní připomínáme.

V městské kronice je o této události zápis, který byl do kroniky zapsán až dodatečně po osvobození.

14. a 15. březen byly pro boskovické Židy dny kritickými. Museli se za dozoru policie do 10 hodin dostavit na nádraží, kde byl pro ně připraven vlak. Každý si směl vzít zavazadlo do 50 kg. Před odchodem z domova, kde museli zanechat všechno bytové zařízení a všechny majetky, říkali prý odbavujícím strážníkům: „Dobře nám to tu hlídějte, ať nám zůstane vše zachováno, až se vrátíme.“ Dopolodní byli vyhoštěni nejen boskovičtí příslušníci, ale i Židé z okolí, kteří byli loňského léta natlačeni do židovské čtvrti města, kam se museli nastěhovat z městských ulic i z okolních obcí. Byli velmi stěsnáni, při nedostatku hygienických opatření nesplnily se obavy před vznikem a rozšířením nakažlivých nemocí. Židé nesměli vycházet na ulici po 20. hodině, v zimě po 18. hod. Také pobyt mimo město jim byl zakázán. Před odchodem někteří předpovídali: „Nás vystěhují nyní, později dojde řada i na vás, Čechy. Bylo sice v městě ponecháno několik židovských dělníků, k odklizení nábytku, který z opuštěných židovských bytů skládali do templu, aby okupanti věděli, co si mohou rozebrat. Vystěhovalci později napsali známým, že byli převezeni do Vratislavi, ženy většinou do Terezína. Zavazadla jim byla odebrána již v Brně.

Pro každého člověka je těžké opustit místa která jsou nám drahá. Kde máme všechno, kde známe každý kámen na cestičkách kudy denně procházíme. Kde máme přátele, vzpomínky na prožité chvíle našeho života. A tito lidé odcházeli, nevěděli kam. V posledních chvílích před deportací zašli pak ještě na židovský hřbitov. Naposledy položili na obrubníky hrobů stěbla trávy zatížená kamínky jako poslední pozdrav svým předkům.

Byli odvezeni toho osudného dne do Brna, kde byli shromážděni ve škole na Merhautově ulici. Zde je také umístěna pamětní deska, připomínající tyto osudné dny. Zde museli všichni odevzdat hotovost, doklady a museli podepsat mnoho dokumentů, které si ani nemohli přečíst. Tady dostal každý transportní číslo, které musel nosit zavěšené na krku. Zde přestali být lidmi, byli jen číslo. Zde také zemřeli první z transportovaných.

18. března v noci byl z Brna sestaven transport pod označením Ac který dorazil 19. března do Terezína. Tady jim byly odnаты další věci, prakticky všechno, čím se na cestu z domova vybavili pro těžký život v Terezíně. V nelidských podmínkách tady umírali další z boskovických Židů. Z Terezína pak následovaly další transporty do Polska, kde je čekala jen těžká práce, hlad a smrt.

Z Boskovic údajně 15. března odešlo transportem 458 osob. Seznam všech z transportu je v synagoze. A jejich budoucnost byla nejistá. Nevěděli kam jdou. My dnes víme, že šli na smrt. Chvěli

se strachem, vždyť s nimi šly i jejich děti. Ty malé děti nikomu neublížily, nic nezavinily, vždyť se teprve rozhlížely po světě. A již tak maličké poznaly zlo, hrozné zlo, které na nich bylo spácháno, místo toho, aby si hrály, učily se a byly šťastné. Vyjmenuji zde aspoň ty nejmenší dětské oběti ve stáří do 10 let

Jindřich Julius Aschenberger	8 let
Arnošt Bederle	9 let
Hana Amalie Glasová	7 let
Liliána Goldmannová	6 let
Věra Marie Goldmannová	6 let
Judita Grossová	9 let
Daisy Hartmannová	9 let
Zuzana Sára Herškovíčová	4 roky
Tomáš Munk, který se narodil až v Terezíně 25. 11. 1942 a zahynul se svojí maminkou v Osvětimi.	
Petr Pollak	5 let
Fanni Pulgramová	1 rok
Robert Tragatsch	6 let
Ludmila Tragatschová	7 let
Otto Ungar	8 let
Jiří Weis	7 let

Boskovický rodák Jaroslav Koutný v knížce Boskovic - můj Betlém vzpomíná také na své židovské kamarády Fricka, Roberta, Karla, Maxe. Píše: „Čekali jsme Vás a nikdo nepřišel. Nikdo se nevrátil. Nikde ani památka, že zde kdysi žilo a dýchalo 500 lidí židovského vyznání, kteří ještě mohli být, ale nejsou.

(Vypsáno z knihy J. Bránského *Osud Židů z Boskovic a bývalého okresu Boskovického 1939 - 1945.*)

Raubířský hostinec u Svitávky

Nová tereziánská silnice z Brna do Prahy stavěná v polovině 18. století, vznikla vlastně napřímením některých úseků staré cesty, známé z literatury pod názvem Trstenická stezka. Trasa nové cesty se vyhnula Svitávce a tím i zdejšímu klášternímu hostinci. Premonstrátský klášter v Hradisku u Olomouce, kterému hostinec patřil, se s tím nemíní smířit. Starý hostinec prodal, a u nové cesty postavil jiný, nazvaný později asi podle vývěsního štítu U labutě.

O hostinci i nedalekém mlýnu si po čase lidé z okolí začali vyprávět podivné věci. Říkalo se, že ve velké klenuté hospodské šenkovně je zvláštní akustika. Promluví-li někdo něco šeptem v jednom rohu, bylo to celkem dobře slyšet i v rohu protilehlém. V jednom místě na podlaze šenkovny prý bylo umístěno propadlíště, ovládané ze šenku. To ústilo přímo do sklepního hostince. Samotná hospoda prý bývala střediskem zlodějů, lupičů i překupníků kradených věcí. Hlavou celého spolku

byl prý sám zdejší hospodský. Hosty o nichž byl přesvědčen, že mají u sebe peníze, nebo nějaké cenné zboží, usazoval ke stolu umístěným v koutě šenkovny. Do druhého koutu pak posadil svého komplice, aby pozorně poslouchal o čem si přichozí budou vyprávět. Hospodskému pak tlumočil celý obsah jejich rozhovoru a na jeho pokyn okamžitě uvědomil ostatní členy loupežnické tlupy. Zamožného hosta pak hostinský ještě pozdržel a v příhodné chvíli až již nikdo v šenkovně nebyl, ho nenápadně navedl nad propadlo a jediným pohybem vhodil přímo do náruče čekajících loupežníků. Ti pak

Ivo Holas

hosta zamordovali, obrali o všechny cenné věci a jeho tělo nenápadně odklidili. Nebyl to problém, z hospody prý totiž vedla podzemní chodba až k nedalekému mlýnu. Mlynář byl s nimi totiž rovněž ve spolku a to umožňovalo lupičům nepozorovaně zavražděného odvést a na nějakém odlehlém místě zakopat.

Další zkazka hovoří dokonce o další podzemní chodbě, která vedla z hospody až do kunštátského hradu, vzdáleném vzdušnou čarou asi šest kilometrů.

Vyhlášení památného stromu

Jiří Bušina

Klub seniorů KZMB a Klub přátel Boskovic se dohodli, že společnými silami zajistí, aby krásný dub na palouku před boskovickým hradem byl vyhlášen památným stromem. Inspirovala je k tomu pověst publikovaná panem Adolfem Vodáčkem a pak ještě uvedená v knize Miloslavy Minxové Pověsti a vyprávěny z Boskovic „Svatební duby“.

Požádali jsme majitele pozemku, rodinu Mensdorff-Pouilly o souhlas, který nám byl bez problémů udělen a potom také odbor životního prostředí Městského úřadu Boskovice o jeho oficiální vyhlášení. Veškeré potřebné doklady jsou vyřízeny a nic nestojí v cestě oficiálnímu vyhlášení, které se uskuteční 10. května 2007 v 15.00 hodin v prostoru před hradem. Jak se dočtete v dalších článcích, byly tyto duby dva. Princ Rudolf však spáchal sebevraždu a tak podle pověstí dub uschl. Proto členové klubu seniorů současně s vyhlášením památného stromu zasadí druhý dub znovu.

Zveme Vás již dnes k této malé slavnosti. Přijďte v co největším počtu. Občany starší 70 let a ty, kterým by cesta ke hradu dělala potíže, vyveze automobil od Penzionu Pod zámkem. Těšíme se na Vaši účast.

Svatební duby

Na prostranství před renesanční branou boskovského hradu upoutá pozornost mohutný stoletý dub. Má zajímavou historii, jak mi před sedmdesáti lety vyprávěl otec.

Byla to na vídeňském hradě nemírná radost, když se 31. srpna 1858 narodil rakouské císařovně Alžbětě korunní princ Rudolf. Císař František Josef na počest této radostné události založil ve Vídni i novou nemocnici a dvacet jiných dobročinných ústavů.

Když pak tento následník trůnu slavil v roce 1881 sňatek se Štěpánkou Belgickou, byly na počest tohoto dne vysazovány v celém Rakousku - Uhersku pamětní svatební stromy. Stalo se tak i v Boskovicích, kdy před hradem

byly zasazeny dva duby nazvané Rudolfov a Štěpánčin, které měly symbolizovat novomanželský pár.

Manželství však nesplnilo naději v ně kladené. Rudolf se Štěpánce brzy odcizil a jeho další život byl vším jiným než štěstím. A lednová noc v Mayerlingu - 30. 1. 1889 tragicky zakončila život Rudolfov i jeho šestnáctileté milenky baronesy Weczerové za dosud ne zcela vysvětlených okolností.

Boskovské duby rostly ovšem dál. A je zajímavé, že jeden z nich - a to právě Rudolfov - se ve svém růstu opožďoval, až v tomto století zcela uschl. A tak do dneška zbyl pouze druhý, kte-

rý symbolizoval Rudolfov manželku Štěpánku. Ta se později provdala za maďarského hraběte a dožila se vysokého věku devadesáti let. Svůj život vypsala v zajímavé knize „Měla jsem být císařovnou“, která byla přeložena i do češtiny a vydána v první republice Štorch - Marienovým nakladatelstvím Aventinum.

A tak jen její svatební dub, dodnes rostoucí, upoutá pozornost návštěvníků hradu. Přetrval století. Tedy nejen lidé a knihy mají své osudy, ale mají je i stromy.

Adolf Vodáček

Svatební duby na prostranství před boskovským hradem

Komu byly věnovány a jak to tenkrát bylo

Byla to svatba století. Rakouský následník trůnu Rudolf Habsburský (*21.8.1858) si bral za manželku belgickou princeznu Stefanii (*21.5.1864). Bylo to 10. května 1881. A v celém Rakousku-Uhersku to byla velká sláva, slavilo se po celém císařství, neboť tito dva mladí lidé se měli stát příštím císařským vládnoucím párem. Všude jim provolávali velkou slávu a na počest tohoto dne byly vysazovány pamětní svatební stromy. Stalo se tak i v Boskovicích, kdy před hradem byly zasazeny dva duby nazvané Rudolfov a Štěpánčin, symbolizovaly tedy novomanželský pár.

Stefanie byla dcerou belgického krále Leopolda II. a Marie Henriety, která byla dcerou arcivévodě Josefa, bratra rakous-

kého císaře Františka I. A jak to při královských sňatcích bývalo, dbalo se při výběru partnerů hlavně na to, aby se spojily urozené rody. Málo kdy se manželé stávali dva lidé kteří by se brali z lásky. A tak, přesně podle očekávání nenašli Leopold a Marie Henrieta společnou řeč, brzy došlo k hádkám, k Leopoldovým nevěrám. Každý žil svým životem, viděli se co nejméně a to hlavně při oficiálních příležitostech. Jejich dcery prožívaly dětství v dusivé atmosféře belgického dvora, naplněné osklivými manželskými hádkami. Neměly příliš radostné dětství. I jejich výchova byla přímo děsivá. Žily v nevytápěných místnostech, aby se otužovaly a tresty za neposlušnost nebo jiné prohřešky byly nadmíru tvrdé. Princezny byly bity prutem a dlouhé ho-

diny musely klečet na hrachu. Stefanie ve svém životním příběhu vyprávěla, že jednou byla na mnoho hodin zavřená v úzké, temné skulině mezi křídly dvojítkých dveří. Strašlivě se bála tmy a i když křičela a plakala, svoji matku neobměkčila.

Korunní princ Rudolf byl jediným synem císaře Františka Josefa a císařovny Alžběty (Sisi). Ani on neprožil zvlášť šťastné dětství. Nadměrně přísná výchova, která ho měla utužit a udělat z něho dobrého vojáka, natopila u precitlivělého chlapce škody na jeho duši. Po změně vychovatele, který pochopil, jak jednat s talentovaným korunním princem, se jeho drsná výchova změnila, avšak přesto již Rudolf zůstal po celý život touto výchovou psychicky poznamenán. Také je-

Templu 3/5

5. Dále jednat s majiteli domů o možnosti dokumentace dalších mikve v židovské čtvrti
6. Pokračovat ve spolupráci s Gymnáziem Boskovice na dokumentaci o totálně nasazených ve 2. světové válce
7. Pokračovat ve vydávání Vlastivědných listů Boskovicka
8. Pravidelně sledovat stav informačních tabulí na naučných stezkách zdraví a opravovat zjištěné závady
9. Uskutečnit během roku alespoň dvojice Hovory s ... na aktuální témata zajímaví občany (integrována doprava, apod.)
10. Pokračovat ve spolupráci s Klubem přátel Pardubicka a Klubem historie a vlastivědy Hustopečska
11. Uskutečnit alespoň jeden poznávací zájezd pro členy KPB
12. Uskutečnit ve spolupráci s Klubem seniorů při KZMB slavnostní vyhlášení památného svatebního dubu u hradu
13. Při příležitosti výstavy o Boskovicích v Praze uspořádat setkání členů KPB a Boskováků žijících v Praze.

Tento plán činnosti byl projednán a schválen na členské schůzi Klubu přátel Boskovic dne 20. února 2007.

Setkání členů KPB v Praze

Původně jsme ve výboru klubu zvažovali uskutečnit setkání v měsíci březnu. Pak jsme se však dozvěděli, že Muzeum Boskovicka připravuje v Praze, v Lobkovickém paláci na Pražském hradě výstavu o Boskovicích. Vernisáž výstavy se uskuteční 5. dubna 2007 v 17.00 hodin. Proto jsme rozhodli jarní setkání uskutečnit v rámci výstavy a pozvat všechny rodilé Boskováky žijící v Praze na tuto vernisáž, kde budou mít možnost setkat se i s představiteli města. Podrobnosti o výstavě jsou uvedeny v článku na straně 6.

Placení členských příspěvků.

Opět uplynul rok a nám přibyla povinnost zaplatit členské příspěvky za rok 2007. Boskovičtí je mohou zaplatit ve výši 30,00 Kč hospodáře Jarce Kovaříkové, nebo důvěrníkově, který má člena ve svém obvodu. Mimoboskovičtí je mohou uhradit zasláním příslušné částky dopisem ve známkách, nejlépe v hodnotách 7,50 Kč nebo 9,- Kč.

Stejně tak je možné uhradit poplatek za zaslání VLB ve výši 40,- Kč. Pokud tuto částku uhradíte, budou Vám VLB zasílány na Vaši adresu poštou. Někteří zájemci již to provedli, ostatní žádáme, aby tak učinili co nejdříve. Děkujeme.

Klub přátel Boskovic

Vás zve na

**ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY
a vzpomínkové setkání
při příležitosti 65. výročí odsunu
židovských spoluobčanů z Boskovic
do koncentračních táborů**

které se koná

**ve středu 14. března v 15 hodin
na náměstí U Vážné studny**

Těšíme se na Vaši účast!

Svatební duby před boskovským hradem

(pokračování ze str. 3)

mu, stejně jako Stefanii, se mu nedostalo toho co nejvíc potřeboval. Rodičovského tepla a jejich náklonnosti. František Josef a Alžběta sice své děti milovaly, ale málo se jim věnovali. Císař byl od časného rána zaměstnán panovnickými povinnostmi, císařovna zase péčí o svoji krásu, vášní pro vyjížďky na koních a častými cestami do ciziny. O Rudolfově inteligenci není sporu, s přibývajícím věkem se však u něho stále více projevovala rozervanost a labilita. Dědictví po matce z rodu Wítetsbachů, kde se vyskytla řada podivínů a duševně chorých, bylo u Rudolfa nepřehlédnutelné. Co se týká politických názorů, z korunního prince vyrůstal rebel, jehož názory byly v ostrém protikladu k císařskému otci.

Když Rudolfa poslali na „obhlídku budoucí nevěsty“ bylo mu 21 let. V této době stihlý, pohledný muž se světle hnědými očima a s tmavým plnovousem. Byl idolem žen své doby. Z politických a náboženských důvodů měl však tento nejoblíbenější mládenec Evropy omezený výběr kandidátek. Budoucí rakouská císařovna musela pocházet ze spráteleného a vládnoucího rodu a musela být katolička.

Když Rudolf vstoupil Stefanii do života nebylo jí ještě ani 15 let. Den před Rudolfovim příjezdem si Stefanii její otec Leopold II. zavolaal a v přítomnosti královny Henriety ji vysvětlil: „Rakousko-Uherský princ sem přijede, aby tě požádal o ru-

ku. Tvoje matka a já o sňatek velmi usilujeme. Byla jsi vybraná, abys se stala budoucí rakouskou císařovnou.“ Otcova slova nenarazila na odpor. Na večeri, pořádanou na Rudolfovu počest, Stefanii slavnostně nastrojili. O tak mladé dívce se nedalo tvrdit, že je pohledná. Byla to fádni, bezvýrazná blondýnka s poněkud malými očima. Její rasy a obočí byly tak světlé, že nebyly téměř vidět. V době námluv měla ještě nevyvinutou postavu, stále dětsky vyhlížející. Nic nenaznačovalo, že jednoho dne bude mít nádherně libežnou a vznešenou, žensky tvarovanou postavu. Mladická Belgičanka byla naivní, bezbarvá a neelegantní. Tedy přesný opak toho, čemu Rudolf dával přednost ve výběru svých milenek. Tmavovlasých krás s erotickým nábojem, tak jako byla na příklad i jeho matka Alžběta. Zde však při výběru nevěsty se osvědčil jako věrný syn, dodržel příslušné předpisy ohledně stavovských rovných manželství bez odmítnutí. A přidal i něco navíc. Snažil se vypadat jako šťastný ženich. A jak napsal v té době svému bývalému vychovateli: „Našel jsem co jsem hledal. Stefanie je půvabná, hodná, bystrá, velice vznešená, bude z ní věrná dcera a poddaná svého císaře a dobrá Rakušanka.“

Mladá nevěsta byla zase okouzlena pohledným snoubencem a radostně snila o velké lásce a šťastné budoucnosti. Tešila se, až si ji Rudolf odvede z Bruselu, pryč od neradostného mládí. Stefanie ani zdaleka nemohla tušit, co ji ve Vídni čeká.

Po zasnování, které bylo dva dny po návštěvě Rudolfa, se ještě více jak rok vyčítalo se sepsáním manželské smlouvy, neboť prý princezna ještě nebyla tělesně vyvinutá. Teprve 10. května 1881 se mohla v augustiánském dvorním kostele s veškerou imperiální pompou uskutečnit svatba Rudolfa Habsburského a Stefanie Belgické. Nevěsta měla na sobě šaty ze stříbrného brokátu, do vlečky byly vtlačeny girlandy a růže. Diamantovou agrafovou držení závoj byl darem města Bruselu nevěstě a bylo to skutečné mistrovské dílo bruselských krajčářů.

Stefanie, jako by v předtuše neblahé budoucnosti, se však ve svůj nejkrásnější den cítila stísněně. Rudolf se ke své mladické nevěstě choval chladně a projevoval jen nejnětější minimum citu.

Svatební noc potvrdila Stefanii obavy. Pro dětství sotva odrostlou šestnáctiletou dívku to byl strašný zážitek. Mladickou ji předvedli před oltář. Nic netušící, nevěstě a o manželství nepoučené dítě. Byla přesvědčená, že zklamáním a hnusem zemře. Rudolf, ačkoliv byl o šest let starší, sám velmi zkušený, na svoji naprostou nevědomou ženu nebral žádné ohledy a svým brutálním chováním ji k smrti vyděsil.

Tyto smutné záležitosti se však veřejnosti samozřejmě nesdělávaly. V celém Rakousku na počest novomanželů zvonily zvony, z celého mocnářství se novomanželům posílaly dary, lidé slavili svatbu století – svatbu korunního prince Rudolfa a Štěpánky. Vídeňské obyvatelstvo mladou princeznu přijalo s nadšením. Všude si notovali Valčík myrtoových květů, který složil k této slavnostní příležitosti Johan Strauss. Ze všech stran se na novomanžele sypaly květy. A nelze než podotknout, že to byla asi poslední radostná událost za vlády Františka Josefa I.

Vídeňský dvůr však pro Stefanii nebyl místem, kam si přišla pro štěstí. Měla v císařské rodině obtížné postavení. Atmosféru ovlivňovali lidé kteří tu žili a ti nad ní ohrožovali nos. Dvorní dámy nenalezaly na Stefanii nic pěkného. Vlas, rasy, obočí, postava, účes. Podle nich se i nevkusně oblékala. Oporu nenalezla ani u své tchyně a tchána. Císař se k ní sice choval vždy zdvořile a s úctou, ale nikdy s ní nenavázal a ani se o to nesnažil, srdečný vztah. Naopak císařovna Alžběta se zlomyslností a předpojatostí se vůbec ve svých názorech nelišila od dvorních dam. Přitom ona měla vědět, jak je těžký pro tuto mladou a nezkušenou ženu, příchod k vídeňskému dvoru. Avšak místo toho, aby své snaše pomohla, laskavě ji přijala a uvedla ji do nového prostředí, místo toho, aby při ní stála radou a skutkem a snad ji dala i pár typů jak se lépe ustrojít, císařovna se mladé Belgičance vysmívala a vůbec neskrývala svou antipatii vůči ní. Neshledala na Stefanii nic, co by se jí zalíbilo. Alžbětu netěšily již Rudolfovi zasnuby. Tehdy prohlásila, že doufá, že z toho nebude neštěstí.

První domácnost novomanželů byla v Praze na Hradě. Snažili se oba sblížit a poznat jeden druhého. A zdálo se, že jsou i šťastni. Aspoň Rudolf v té době psal svým přátelům, že je do Stefanie velmi zamilován a že je to jediná žena, pro níž by byl schopen cokoliv udělat. A tak se zdálo, že

je princ svou ženou okouzlen. Pomíne-li nešťastnou svatební noc, choval se ke Stefanii láskyplně a pozorně. I Stefanie se svěřila své sestře, že Rudolf je opravdu vzorem dokonalého manžela, že si spolu rozumí a že je šťastná. V roce 1883 očekávali jejich první dítě. V době očekávání byli manželé velmi šťastni a Rudolf si přál, aby byl navždy šťastný tak, jako v té době, že víc si ani nemůže přát, neboť se mu zdá, že víc už ani to není možné. Rudolf a Stefanie v té době vyjádřili i svoji náklonnost Čechům tím, že ještě nenarozené dítě, o němž doufali, že to bude dědic trůnu a tedy syn, nazývali něžně Václav, podle svatého Václava, patrona České země. Když se pak místo očekávaného syna dne 2. září 1883 narodilo děvčátko, utěšovala pláčící, zklamanou matku, že to nevdá, že dceru jsou mnohem přítulnější. Na počest babičky ji pojmenovali Alžběta Marie. Malá Alžběta, kterou nazývali Erzi, byla pak vždy otcovým mazlíčkem.

Za nějaký čas se mezi partnery však stále silněji začala projevovala rozdílnost povah. Pomalu se jeden druhému odcižovali. Stefanie připadala Rudolfovi příliš nudná, později mu ležla na nervy. Stefanie mu opravdu po intelektuální stránce neměla co nabídnout. Dostalo se jí sice vzdělání a vynikající výchovy, nebyla však příliš chytrá. Její konzervativní názory byly v rozporu k manželovu liberalismu. Ale ani povahově se neshodli. Rudolf byl citlivý a neklidný, jeho žena otrlá a palčivá.

V roce 1886 korunni princ těžce onemocněl. Na vídeňském dvoře se však přísne zachovávalo mlčení ohledně pravé příčiny jeho nemoci. Rudolf se totiž nakazil pohlavní chorobou, pravděpodobně kapavkou, v té době to byla nemoc nevléčitelná. Měl ukrutné bolesti. Lékaři mu doporučili pobyt na jihu a tak se se svou ženou vydal na ostrov Lacrum, aby se v mírném klimatu zotavil. Tam však onemocněla i Stefanie. Netušila, co je příčinou jejich zdravotních potíží. Na pokyn z vyšších míst se muselo vše ututlat. Teprve až později se dozvěděla co má za nemoc a že její trápení zavinil korunni princ. Že jej postihla ona hrozná nákaza, která neušetří nikoho, kdo si počíná lehkovážně. Nemoc se na Stefanii vážně podepsala. Není, že přibrala na váze a vypadala hrubě a obyčejně. Víc než ztráta krásy ji tížila ta skutečnost, že se následkem této nevléčitelné nemoci stala neplodnou a fakt, že ji budou dávat za vinu, že již nikdy neporodí dědice. A Rudolf i když tuto situaci zavinil, vůbec ji nebyl oporou.

Rudolf měl stále častěji deprese, které podlamovaly jeho duševní sílu a vůli a korunni princ bral naději do života. Manželské rozpory korunního páru již dávno nebyly tajemstvím. Pustošivá nemoc, stále častější manželské hádky, Stefaniiina žárlivost, dominantní otec a vědomí, že ještě dlouho, snad dokonce nikdy, nebude smět politicky rozhodovat. To vše často vrhalo labilního Rudolfa do hlubokých depresí a pak zase v holdování něho alkoholu, do náručí milenek, které někdy vyvrcholily trapnými skandály. Mezi manželi docházelo stále častěji k nepěkným scénám, při kterých se vzájemně zraňovali způsobem, který již neslo napravit. Žádný z obou manželů nedokázal ustoupit. Jelikož se přísně tajily určité důvody,

Svatební duby ...

proč Stefanie nedala Rudolfovi dalšího potomka a čekalo se na mužského dědice habsburského trůnu, sváděla se vina rozpadajícího se manželství samozřejmě na ni. Soudilo se, že Rudolfova choť Stefanie z odůvodněné nebo neodůvodněné zářlivosti odpirá mu určitá práva, což v něm vyvolalo zahorklost a svedlo jej na scestí. Hovořilo se i o rozvodu manželství.

Hektický shon posledních dvou let Rudolfova života měl jednu oázu klidu. Byla to jeho milénka Mizzi Casparová. Zde také často hovořil o tom, že si je jeho čest vyžaduje, aby se zastřelil. To jeho milénku zneklidňovalo, zvláště, když ji navrhl, aby se zastřelila s ním. I když na to upozornila na patřičných místech, ani princův otec, ani matka, ani nikdo z rodiny nepodnikl nic, co by mohlo Rudolfa před sebevraždou zachránit. I Stefanie byla Rudolfovým chováním zneklidněna a sama na to upozornila císaře. Ani Rudolfova matka a otec neshledali závažnou situaci o štedrém dnu, kdy se Rudolf psychicky před nimi zhroutil. Poslední pokus o jeho záchranu byla Stefaniina návštěva u císařského otce poté, co se s ní Rudolf 28. ledna 1889 loučil, chystající se na lov do Mayerlingu a kdy se jí zmocnilo nebláhové tušení. I tehdy ji císař odbyl. Krátce na to došlo k tragédii. V Mayerlingu zastřelil Rudolf svoji sedmnáctiletou baronesu Mary Vetserovou a pak spáchal sebevraždu. I v posledních hodinách svého života projevil neuvěřitelnou bezohlednost vůči druhým. Zneužil Mariinu vášnivě zamilovanost a přemluvil ji ke společné sebevraždě. Rudolf mladou ženu nemiloval, ona jeho tím víc. Okamžitě byla ochotna s ním jít až na smrt.

Druhý den dostala Stefanie Rudolfov dopis na rozloučenou, poslední bolestivé bodnutí nemilované ženě: „Milá Stefanie! Jsi osvobozena ode mne a od soužení. Buď šťastna po svém. Buď hodná k dceři, která je to jediné, co po mně zůstává. Jdu s klidem na smrt, která jediné může zachránit

mé jméno. Srdečně tě objímám, tvůj milující Rudolf.“

Stefanie nikdy nezapomněla na trýznivě setkání s Rudolfovy rodiči po oznámení tragédie v Mayerlingu. „Seděla jsem s Veličenstvy a co jsem tu prožila a vytrpěla, vrylo se mi do srdce jako nezhojitelná rána. Nakonec jsem se odvážila císařovně říci, že jsem císaře varovala již před týdnem. Mluvila jsem o Rudolfově způsobu života, jeho zvyklostech, jeho chování a naprosto zničeném zdraví. Císařovna se však před veskerým vysvětlováním uzavřela. Bolestně jsem cítila, jak se ode mna odvrací. Pro ni jsem byla viníkem já. Vnitřně jsem se zhroutila.“

Bezprostředně po pohřbu se pětadvacetiletá vdova stáhla do Miramaru. Byl to útek před nepřátelskou a nemilosrdnou atmosférou Vídně. Tam byla sama se svými myšlenkami, které však asi nepatřily zesnulému manželovi. Ve stínu tragédie jejího manželství totiž zcela nepovšimnuta veřejností a dodnes zastřena závojem tajemství, rozkvetla tajná láska. Jednalo se zřejmě o hraběte Arthura Potockého. Je to však smutný příběh lásky, protože Potocký byl těžce nemocný a brzy zemřel na rakovinu.

Další roky žila se svoji dcerou v ústraní u vídeňského dvora. V té době byla již císařovna Alžběta po tragické smrti. S císařem se sblížili. Není známo, kdy a jak poznala Stefanie Eleméra Lonyaye, do kterého se zamilovala. Byl o rok starší než ona, pocházel ze staré vážené uherské šlechtické rodiny. Byl velice pohledný a zámožný. Muselo jít o velkou lásku, protože Stefanie, tak pyšná na svůj královský původ, se bez sebelepšího zaváhání smířila se životem obyčejné hraběnky. Císař své snaše štěstí přál, měl pouze jednu podmínku a to, že sedmnáctiletou dceru Alžbětu Marii, která nebyla matčinu sňatku příliš nakloněna, musí nechat na vídeňském dvoře. Otec Stefanie Leopold II. však reagoval zcela jinak než císař. Pohro-

Gebet für den Landesvater.

Allmächtiger Gott und Weltenherr! Der du Könige und Fürsten hast ertoren und berufen, und sie hast ausgerüstet mit allen Gaben deiner Guld und Milde, daß sie in Weisheit und in Gerechtigkeit ihr Volk regieren, Geseß und Recht handhaben, den Gottesfrieden auf Erden schirmen, und alle milden Gaben bringen, Jeder seinem Volke und Lande — verleihe deinen göttlichen Schutz und Beistand unserm Fürsten und Herrn, deinem Gefalbten, dem Kaiser

Franz Josef dem Erstten,

für den wir zu dir beten als treue Unterthanen für ihren Herrn, wie Kinder für ihren Vater beten.

Nehre seine Tage und kröne ihn mit Sieg, Ruhm und Herrlichkeit. — Segne Alle, die seinem Throne und Herzen die nächsten sind, die Kaiserin

Elisabeth Amalie Eugenia,

den Kronprinzen: Erzherzog

Rudolf,

die Kronprinzessin: Erzherzogin

Stefanie,

und alle Angehörigen des erhabenen, glorreichen Fürstenstammes.

Modlitba uveřejněná při příležitosti sňatku Rudolfa a Stefanie.

zil ji, že pokud se provdá za toho „uherského pastevece“, vydědí ji. Už nikdy ji pak nechtěl vidět a nesmířil se s dcerou ani u úmrtního lože své ženy. A zůstalo tak až do své smrti.

Za všechny nespravedlnosti, ústrky a rány osudu byla nakonec Stefanie odškodněna dlouhým šťastným manželstvím, které trvalo 45 let s Elemerem Lonyayem, kterého císař Karel roku 1917 povýšil na knížete. Na zámku Oroszvár, uherském majetku svého muže, držela přímo královský dvůr, přijímala hosty z celého světa, mezi nimi i četné umělce a intelektuály. Ve zralém věku se z ní stala jedna z nejelegantnějších a nejlépe oblékaných dam, která svoji perfektní garderobou dokázala zastínit dokonce i svou bývalou tchýni.

V roce 1944 museli staří manželé Lonyayovi uprchnout před Rusy, kteří jim zabrali jejich zámek a našli útočiště v benediktinském klášteře Pannonhalmu. Tam Stefanie 23. srpna 1945 ve věku

81 let zemřela a byla pochována v klášterní kryptě.

Před hradem v Boskovicích zasazené duby na počest květnové svatby Rudolfa a Štěpánky v květnu roku 1881 je vlastně i památka na Rakousko-Uherskou říši za císaře pána Františka Josefa. Dnes tam stojí pouze jeden a to dub nešťastné belgické princezny Stefanie. Rudolfov dub po jeho sebevraždě smrti začal chřadnout, přestal růst a pomalu usychal až musel být v minulém století odstraněn. Po Rudolfově smrti také samotné Rakousko - Uhersko spělo k zániku. Následovala tragická smrt císařovny Alžběty, Sarajevský atentát, I. světová válka, smrt staříckého císaře a rozpad Rakouska-Uherska. Novému císaři Karlovi se již po I. světové válce nepodařilo i přes jeho velkou snahu Rakouskou říši obnovit.

Použitá literatura:

Helga Thoma: Nemilované královny
Brigitte Hamannová: Rudolf Habsburský.

Historie podniku Zelenina

Miroslav Pupík

Zelenina Brno, závod Boskovice, ul. Vítězného února - tak zněl několik let název obchodní organizace na okrese Blansko. Specializované prodejny a sklady jejichž cílem byl nákup a prodej ovoce, zeleniny, koření, brambor, lesních plodů, zemědělských plodin, květin, semen, školkařských výrobků, zahradnických potřeb a vánočních stromků vznikly v Boskovicích v 60. letech min. století. V 70. letech pak dochází ke změně sortimentu a úpravě spotřebitelského balení, později k samoobslužné formě prodeje. Postupně byl zaváděn prodej balených výrobků - brambor, ovoce, zeleniny ve folích nebo sítkách a začíná prodej smažených lupínků z JZD Choustník. Zavádí se také prodej loupných brambor pro velkoobchod. Misto původních dřevěných klecí se zavádí expedice zboží ve známých přepravkách PE.

Závod Boskovice zahájil svou činnost v bývalém pivovaru na Bělé a to v bývalé ledárně a horním skladu, kde bylo uskladněno pivo pro rozvoz a sklad byl využíván jako zimní sklad pro skladování ovoce pro svou stálou nízkou tep-

lotu a vysokou vlhkost vzduchu. Ačkoliv se jednalo o staré budovy, tak tyto sklady byly využívány až do roku 1985, kdy byl zprovozněn nový chladírenský sklad včetně třídírny a zimního skladu a dožrávárny banánů. Taktéž se přestěhovala doprava, která z počátečního autoparku skládajícího se z vozidel Liaz, Ifa, Robur, Žuk a Barkas se modernizovala na vozy Avie. Řidiči měli své stále linky kam dodávali zboží. Na podzim jim přibyl rozvoz zelí na krouhání, tehdy za cenu 0,20 Kčs za kg, a náročný rozvoz brambor na zimní uskladnění s rozvázkou 50 kg pytlů brambor mnohdy až do sklepa domácností. Cena 1,60 Kčs za kg. Řidiči najezdili tisíce kilometrů. Byli mezi nimi i milionáři v jízdě bez nehod jako Ducháček, Fojt, bratři Bilkové a jiní.

Závod měl i vlastní nákupny ovoce po celém okrese, kde od léta byl prováděn výkup angreštu, rybízu, jablek, hrušek, třešní a dalších druhů od drobných pěstitelů. Toto vykoupené zboží se dodávalo většinou do zpracoven u nás - do Frutty, a také na vývoz do NSR, Rakouska, Holandska a Belgie, a to ročně několik

desítek vagonů. Pamětníci si jistě vzpomnou na nákupci - pan Hřebíček, Nárožný, Máca, Karel a řada dalších. Vše se dělalo samozřejmě ručně, neboť tehdy ještě žádná mechanizace mimo rudl nebyla. Vykládka dovozového zboží - rajčat, jablek, hroznů, broskví, pomerančů a dalších druhů, většinou balených v dřevěných platnech byla také ruční a namahavá. Řada zaměstnanců jistě vzpomíná na vykládku melounů. 5 až 15 lidí vykládalo ručně 15 až 20 tun melounů volně ložených na slámě na dně vagonu. Přehazování kus po kuse na auto a pak znovu na prodejnu nebo do skladu. To většinou za vedra a zápachu pohnilých a rozbitých melounů.

Ručně se vykládaly i vagony banánů. Stovky kartonů zelených banánů z chladírenských vagonů se převážely do dožrávárny banánů na Bělé. Zde, ve skladu bývalé restaurace pivovaru byla zřízena dožrávárna, kde vedoucí Antonín Koutný a jeho pomocnice zelené banány v kartonech nejdříve přerovnávaly do dožrávacích kójí a další 2 až 3 týdny při ohřívání na danou teplotu pomocí ho-

ráků na PB a zavlažování, několikrát přehazovaly kartony o váze 20 kg a při průběžném dozrávání pak vážily a expedovaly na prodejny.

Veskeré práce ve skladech vykonávaly především ženy a v namahavé práci jim teprve v 80. letech byla přidělena mechanizace.

Podnik měl na okrese i několik vlastních prodejen. V Boskovicích již zanikla prodejna v horní části náměstí v průchoďmé mechanizované dílně (v místě dnešního průchodu do zíd. města) kde vládly paní Candrová a Uhlířová a prodávaly mimo zeleniny i kvašené okurky a kysané zelí z dřevěných sudů. Na ochutnávku zákazníků měly připravený malý hrníček. Stánek na náměstí pod stromem proslul vůní viržinka pana Davida, který prodával cokoliv.

V roce 1978 získal závod Zeleniny Boskovice standartu ředitele podniku a podnikového výboru ROH. V čele podniku byli postupně ředitelé Příkrýl, Chrástek, Kovář a Toul. Sklad byl v provozu až do roku 1992, kdy byla činnost ukončena a podnik zanikl.

Vzpomínka na Karla Henka

Jaroslava Kovaříková

Boskovicko v Praze

Čas nelze zastavit i když bychom si to velice přáli. Jak čas rychle ubíhá si uvědomujeme zejména ve chvílích, když se naposledy loučíme s lidmi které jsme měli rádi a kteří byli našimi přáteli a nebo jakýmkoliv způsobem zasáhli do našeho života. Najednou se nám před očima jako film vnoří vzpomínky na uplynulé roky. A nejnak tomu bylo na sklonku roku 2006 kdy jsme se naposledy rozloučili s našim milým kamarádem, muzikantem a zpěvákem Karlem Henkem.

Pro kulturu v Boskovicích toho udělal mnoho. Kdo by ho v Boskovicích neznal. A nejen v Boskovicích, ale v celém okolí. Ať již jako člena ochotnického divadla, odkud si ho já pamatuji již někdy z 60. let v roli Dona Carlose v divadelní hře Isabela Španělská. Ale hlavně si ho všichni pamatujeme

jako zpěváka s pěkným hlasem a muzikanta s jeho housličkami. Nejdříve s tanečním souborem Pedagogické školy, pak již s jeho lidovou kapelou, bez které se neobešla žádná veselice a taneční zábava. Jaké hezké vzpomínky máme na jeho muziku, která nám hrála na Mazuráckých slavnostech - stavení a kácení máje, pochovávaní basy, na plese.

Hrával a zpíval srdcem, snad se tím muzikantem přímo narodil. Nezapomenutelné byly později jeho večery s jeho muzikou které bývaly pravidelně „Na zámecké jízdárně“. Jeho zpěv dovedl potěšit každého a smutnou dušičku rozveselit. Vždyť naše generace neměla takové možnosti jako mají dnešní lidé. Žili jsme úplně jinak a Karel nám svými písničkami přinášel radost a štěstí v době, kdy na příklad televize byla úpl-

nou vzácností. Náš život Karel obohatil svými krásnými písničkami a muzikou a proto je Karel Henek pro naši generaci nezapomenutelný a máme ho navždycky zapsaného v našich vzpomínkách. Jistě by nám hrál a zpíval ještě nějaký čas, ale zákeřná, těžká nemoc mu v tom zabránila. Moc mu však za jeho muziku děkujeme. A tak, jako naši rodiče a pamětníci dosud vzpomínají na muzikanta pana Františka Trapla, naše generace i ti mladší budou jistě ještě dlouho vzpomínat na muziku a písničky, které nám zpíval Karel Henek.

Dnes už je Karel Henek tam - někde v „Muzikantském nebi“, kde už na něho čekali někteří členové jeho kapely, kteří ho předešli. A určitě již zase spolu ladí svoje nástroje a čekají na nás, aby nás tam - někde přivítali hezkou písničkou, pěkně po našem.

Karel Henek se svou lidovou muzikou o boskovické pouti v roce 1970.

Výstava: **Poklady Boskovicka**
Místo konání: **Lobkovický palác, Pražský hrad, Praha**
Termín zahájení: **5. 4. 2007, 17.00**
Výstava potrvá do: **17. 6. 2007**
Nad výstavou převzali záštitu:
Ing. S. Juránek, hejtman Jihomoravského kraje, Ing. F. Sivera, poslanec PSP ČR, Ing. J. Dohnálek, starosta města Boskovice

Národní muzeum a Muzeum Boskovicka připravují výstavu dokumentující krásy našeho regionu. Cílem je představit region Boskovicko, jeho tradice, přírodní bohatství, kulturu a možnosti cestovního ruchu skrze muzejní výstavu. Zvýšit návštěvnost regionu a informovanost o něm. Prezentovat veřejnosti muzejní sbírky uložené v depozitářích muzejních institucí. Výstava Poklady Boskovicka bude instalována ve výstavním sále Lobkovického paláce na Pražském hradě. Prostor pro výstavu je 250 m².

Výstava je rozdělena do těchto celků:

přírodní bohatství – bude představovat významné nálezy fosilií, případně flory a fauny, představení projektu Akce fosilie financovaného Ambasadou USA; archeologie – představí jedinečné nálezy z keltských oppid a archeologických nalezišť regionu;

šlechta a měšťanstvo – představí vybrané šlechtické rody, cechy a řemesla; židovská tradice – představí jedinečné židovské město v Boskovicích (zápůjčka Židovského muzeu v Praze);

významní umělci a rodáci – představí významné osobnosti jako byl Kubín, Řehořek, Hadlač, Augusta, Absolon a mnoho dalších;

Moravské kartografické centrum – představí připravovanou expozici kartografie a mapování, která vzniká ve Velkých Opatovicích.

Samotná výstava je rozdělena do několika celků. Fyzické exponáty budou vystaveny v prosklených vitrinách. Textová část pak bude představena na speciálních panelech, které se po skončení výstavy stanou součástí nové stálé expozice Muzea Boskovicka, která bude pravděpodobně otevřena v roce 2008.

Součástí výstavy bude přednáškový a koncertní doprovodný program. V rámci dvou až tří bloků přednesou zaměstnanci muzea a vyzvaní specialisté z regionu přednášky na témata obsažená ve výstavě. Jeden den pak bude věnován folklorním seskupením a dechovým hudbám z Boskovicka.

K výstavě se připojila řada subjektů z celého regionu (např. Pivovar Černá Hora, fa Lánik, BODOS, Arboretum Šmelcovna, Centrum Ohrada a další). Všem spolupracujícím institucím a firmám děkujeme.

Josef Janků - Zahradnický podnik Šmelcovna (sponzor Vlastivědných listů)

Šmelcovna 1364/3, Boskovice 680 01, tel./fax 516 453 071, e-mail:arboretum@smelcovna.cz, www.smelcovna.cz

Zveme širokou laickou i odbornou veřejnost, milovníky přírody k jarní prohlídce ARBORETA ŠMELCOVNA s možností nákupu širokého sortimentu okrasných rostlin.

Provozní doba pro rok 2007: po - ne 9⁰⁰ - 17⁰⁰ hod., prodejní doba: po - ne 9³⁰ - 16³⁰ hod., tel. 602 173 936.

JARO V ARBORETU: Cibuleviny 13. 4. - 22. 4.
Akce Rhododendron 8. 5. - 20. 5.

Vlastivědné listy Boskovicka, vydává Klub přátel Boskovic společně s Vlastivědným kroužkem KZM Boskovice. Redakční rada: PhDr. Helena Janíková, Mgr. Ilja Melkus, Milan Pupík. Redakce: Jiří Bušina, Plačková 23, 680 01 Boskovice, kam zasíláte příspěvky, dotazy a připomínky. Vychází 4x ročně jako příloha regionálních novin Boskovicko. Uzávěrka příštího čísla je 15. května 2007.